Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
C-sarja

C/2025/3167

20.6.2025

Euroopan alueiden komitean päätöslauselma – Turkkilaisten pormestarien pidättäminen ja hyökkäys paikallisdemokratiaa vastaan Turkissa

(C/2025/3167)

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK), joka

toteaa, että

A) Istanbulin pormestari Ekrem İmamoğlu pidätettiin 19. maaliskuuta 2025 yhdessä yli sadan muun turkkilaisen paikallisviranomaisen ja kansalaisen kanssa ja että Istanbulin syyttäjä vahvisti İmamoğlua vastaan nostetut syytteet, mikä johti hänen pidättämiseensä virantoimituksesta 23. maaliskuuta 2025

B) Ekrem İmamoğlun on Istanbulin pormestarina ja Turkin kuntaliiton puheenjohtajana yleisesti katsottu edustaneen visiota tulevaisuuden Turkista, jonka perustana ovat moniarvoisuus, oikeudenmukaisuus ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen

C) korkeakouluopintojen suorittamisesta Ekrem İmamoğlulle myönnetyn ja presidenttiehdokkailta vaadittavan tutkintotodistuksen samanaikainen mitätöiminen ja hänen kiinniottonsa korruptio- ja terrorismiyhteyksien vuoksi ovat selkeä osoitus hänen tapauksensa poliittisista perusteista

D) İmamoğlun kiinniotto on jatkoa meneillään olevalle suuntaukselle, jossa oppositiopuolueiden pormestareita pidätetään ja syrjäytetään: vuoden 2023 maaliskuussa pidettyjen paikallisvaalien jälkeen jo 14 vaaleilla valittua pormestaria on korvattu hallinnon luottohenkilöillä

E) oppositiopuolueiden pormestarien erottamiskäytäntö on tuomittu useissa AK:n lausunnoissa paikallisdemokratian vastaisena ja että Euroopan komissio, Euroopan parlamentti, Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressi ja Euroopan neuvoston Venetsian komissio ovat myös tuominneet käytännön

F) Turkki on järjestelmällisesti väärinkäyttänyt terrorismin torjuntaan tarkoitettuja lakeja hyökkäämiseen vaaleilla valittuja viranhaltijoita, oppositiopoliitikkoja ja ihmisoikeuksien puolustajia vastaan, minkä YK:n erityisraportoija ja Venetsian komissio ovat panneet merkille

G) EU:n ehdokasmaana Turkin odotetaan noudattavan demokratian tiukimpia normeja ja oikeusvaltioperiaatetta ja että paikallisdemokratia ja tehokas monitasoinen, poliittisesta suuntautumisesta riippumaton hallintomalli ovat näiden normien keskeinen osa-alue,

1) tuomitsee jyrkästi paikallisten oppositiojohtajien kiinniotot ja vangitsemiset, mukaan lukien Istanbulin pormestarin Ekrem İmamoğlun vangitsemisen. Ne rikkovat vakavasti demokraattisia sääntöjä ja halveksuvat räikeästi äänestäjien tahtoa. Oppositiopoliitikkoihin kohdistuvat järjestelmälliset hyökkäykset vaarantavat demokraattisten yhteiskuntien perustan.

2) kehottaa Turkin viranomaisia vapauttamaan välittömästi Istanbulin pormestarin ja muut poliittisista syistä vangitut oppositiopoliitikot ja vaatii viranomaisia lopettamaan kaikki poliittisiin syihin perustuvat syytteeseenpanot ja paikallisviranomaisiin kohdistetun asiattoman painostuksen. Oikeuslaitoksen oikeudenmukaisuuden ja puolueettomuuden varmistaminen on olennaisen tärkeää, jotta kansalaisten luottamus demokraattisiin instituutioihin säilyy.

3) ilmaisee solidaarisuutensa kaikille asiattoman painostuksen ja vainon kohteena oleville paikallisjohtajille. Komitea tunnustaa heidän ratkaisevan tärkeän roolinsa äänestäjien demokraattisen tahdon edustajina ja korostaa tarvetta suojella paikallisjohtajien riippumattomuutta. Komitea antaa tukensa myös Istanbulin asukkaille ja kaikille paikallisdemokratian tulevaisuuteen Turkissa sitoutuneille ihmisille, joiden suuren määrän erittäin korkea paikallisvaalien äänestysprosentti osoitti.

4) tukee demokratian puolesta mieltään osoittavia Turkin kansalaisia ja korostaa perustavanlaatuisen kokoontumis- ja sananvapauden tärkeää merkitystä. Komitea kehottaa viranomaisia lopettamaan kaikenlaiset mielenosoittajiin ja toimittajiin kohdistuvat tukahduttamistoimet.

5) korostaa pidätysten ja oppositiopuolueiden hallinnoimien kuntien vallan ja resurssien rajoittamiseen tähtäävien muiden keskushallinnon pyrkimysten haitallista vaikutusta paikallishallinnon laatuun, avoimuuteen ja tehtävienhoitoon. Kunnallisten elinten heikentymisellä on kielteisiä vaikutuksia miljoonien kansalaisten päivittäiseen elämään Turkissa.

6) pitää tervetulleena äskettäisistä pormestarien erottamisista ja pidätyksistä Turkissa annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa (2025/2546(RSP)) ([1]) esitettyä kehotusta Euroopan komission varapuheenjohtajana toimivalle korkealle edustajalle määrätä rajoittavia toimenpiteitä Turkin viranhaltijoille, jotka suostuvat edustajiksi, ja niille, jotka nimittävät heidät. Komitea kehottaa Euroopan komission varapuheenjohtajana toimivaa korkeaa edustajaa harkitsemaan rajoittavien toimenpiteiden määräämistä EU:n maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän puitteissa.

7) tukee Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressin 27. maaliskuuta 2025 aiheesta *Dismissals of mayors in Türkiye* antamassa julkilausumassa esittämiä vaatimuksia.

8) kehottaa Euroopan komissiota ja neuvostoa harkitsemaan uudelleen etenemistä Turkin liittymisprosessissa, kun otetaan huomioon Turkin hallituksen nykyinen piittaamattomuus EU-jäsenyyden olennaisista kriteereistä. Komitea painottaa, että perusoikeustilanteen jatkuvan taantumisen pitäisi johtaa siihen, että Turkin osallistumista EU:n rahoitusohjelmiin ja institutionaalisiin ohjelmiin tarkastellaan uudelleen.

9) vahvistaa, että Euroopan alueiden komitean valtuuskunta aikoo matkustaa Turkkiin ja vierailla Istanbulin vangitun pormestarin Ekrem İmamoğlun luona ilmaisten siten konkreettisesti komitean solidaarisuuden ja tuen kaikkia vangittuja Turkin paikallisviranomaisia kohtaan.

10) vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään ja suojelemaan paikallisdemokratiaa Turkissa, joka on EU:n strateginen kumppani ja EU:n ehdokasmaa. Komitea sitoutuu edelleen jatkamaan yhteistyötä Turkin demokraattisesti valittujen paikallisjohtajien kanssa Turkki-työryhmänsä kautta, jotta voidaan varmistaa, että demokraattisia periaatteita kunnioitetaan ja noudatetaan paikallistasolla.

11) antaa puheenjohtajansa tehtäväksi toimittaa tämä kiireellinen päätöslauselma Euroopan komissiolle, Euroopan parlamentille, Euroopan komission varapuheenjohtajana toimivalle korkealle edustajalle, EU:n neuvoston puheenjohtaja-valtioille Unkarille, Puolalle ja Tanskalle sekä Turkin viranomaisille ja huolehtia siitä, että päätöslauselma käännetään turkin kielelle.

Bryssel 3. huhtikuuta 2025.

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Kata TÜTTŐ

([1]) https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/2546(RSP).